

THORBECKE

961 T. n. m.

Clippin buch. Thorbecke 504-953. 1874

Recd. A. H. Manning. Antrim, N. M.

geb. 1874

Kapt. H. J. Klassen. (1874) 1880 idem.

later given. Sinclair

955

Clipper bark. "Thorbecke" 504-953. 1874 ^{geb. T. n. m.}

Reedery. A. H. Meusing. Nieuwendam.

geb. van Meusing.

Kapt. H. J. Klaren. (1874) 1880 idem.

later geb. van Sindoro

955

Thurtechn VIII. gesente
in het ~~jaar~~ 1807

- 22 Dec. Na een gelokte reis. — in het
geacht de plaats van heden aangewen en gesente.
en per minute voor het schied Buitenhuis. agene. hulpen
Ym- Amst: ligt het fraai schip. soeven ende wate,
del de gelien. een. het dake ziele. Het achter del
sluit e.a. boort bove wate, en oet de loeg dinkt op.
Het veerting ligt dnan in het brand., en de wegg
oplute de vanharing. by de loeg. wijt het jont de
aanvang aan. Wen de oonvang floot had. mocht het
brand ee bucht. "
- De loet de nog, etsel voor het rhy list. Neef
da oet gee rhych gelien

~~De rhych gelien~~ ~~in de~~ ~~jaar~~ ~~van~~ ~~1807~~
utgeleit, vande met sinte van Java op Engeland. Dit
van de eent rei na Amste dan en loeg.

De Septina gunt op van Suart Ter. bes. met
passeen. De C. moet nog $\frac{1}{2}$ uel men wate
lutte. ander $\frac{1}{2}$ grassende noy!

20 Dec. lute dichte. hede met pome byaan

39 " drijtuch. die hette utgeleit. hede

op geliept lens a vlat

30 Dec 1 un men

Amst

op geliept -

1787
Therbecke V. Retheda 24 Dec. Volgen den aanval van
Lilyan uit Londen, in het Ind. schip Therbecke II heeft Kant
t. Menacho van de gunst gekregen en afgekeerd. De Leden,
in verhoort van £ 4209.

o.n.l. Therbecke VIII. Amd 24 Dec. Men sel hie heette de J.C. Celland.
e de andere woutde stegen t. loka passen. Deanna vande d
veert der het kromt. van vier dagen gekomd, e sel me
kracht. d Therbecke VIII op t. boia.

Therbecke III J.C. Celland. De Th. vande gelyke d. Celand (Om 12 u.
uit Amd vutten) vande se voot. Het geca vande vutten d. Celland
van de 1. d. en vutten, fell ynd. a. k. l. m. s. v. d. l. h. y. n. e. m. l.
lay. Van de Th.; wie stuyvat met o. l. h. k. r. a. c. h. t. p. e. y. d. e. a. d. a. n. t.
de bevege vout, recht naar d. v. d. v. o. l. t. t. k. r. a. c. h. t. e. m. e. d. e. e.
aanvande. Men

De C. hief d. Th. aan t. l. een van het j. k. m. want
het neyves. het medde. van het stey.

Als en hyl. in en. boen. d. m. y. d. y. m. d. e. m. in de.
stok splinteren e afgehevelde. h. e. n. t. e. w. a. n. t. w. a. n. e. e.
b. r. e. s. v. a. n. v. e. r. b. a. d. e. m. e. m. e. t. h. e. l. u. y. t. e. n. t. e. l. e. m. e. w. a. n. d. e. C.
mit d. d. e. h. y. l. a. k. t. e. m. t. g. e. v. o. m. d. d. a. n. w. a. s. d. e. v. e. n. t. e. r. e. n.
de Therbecke in het a. k. t. e. m. t. y. g. e. s. t. e. d. e.

Toen de C. het geca bemast, gaf zij een deot op d
stoenstunt, die door d. d. e. h. y. k. a. t. d. e. T. h. e. r. b. e. c. k. v. e. r. e. l.
beantwoord.

De stat. vande op. de C. een v. e. m. g. e. v. o. e. d. d. a. t. d.
v. t. e. p. n. o. c. h. t. e. t. i. d. i. s. a. l. t. e. p. u. n. o. p. e. l. e. v. e. y. s. u. n. t. e. r. a. l.
d. i. d. r. u. k. t. e. o. p. h. e. t. d. e. k. v. e. n. d. e. n. d. e. ?

17087
Therbecke V. Retheda 24 Decest. Volgens den aanvang
lijken met Londen, in het Ind. schip Therbecke V. heeft Kant
t. Menacho een de gunst gekregen en afgekeerd. De leedn,
is verhoort voor £ 4209.

o.n.l. Therbecke VIII. Amd 24 Dec. Men sel hie heethen de J.C. Celland.
e de andere wintstet stegen t. lch passeren. Deanna wint d
voort der het kromt. voor vit daj. gekend, en sel me
kracht. d. Therbecke VIII op t. boia.

Ther VIII J.C. Celland. De Th. med. gelyk d. Celand (Om 12 u.
met Amd schietten) swach se wach. Het geca rende wint d. Celland
nen d. 1. d. en v. l. ch, fell ynd. a. l. k. m. t. s. d. d. 3. h. y. n. t.
lay. De d. Th.; wie slechtat met o. l. h. k. r. a. c. h. t. p. e. y. d. e. a. d. a. n. t.
de bevege wint, recht nee d. s. m. d. w. a. l. t. h. e. n. d. e. e. m. e. d. e. e.
aanv. n. d. e. n.

De C. hief d. Th. aan t. l. een voor het j. t. h. w. e. n. t.
het neywey. het medde. va. het schip.

Als en hyl. in en. boom. d. r. u. n. g. d. e. y. e. n. d. e. r. u. n. v. d. e.
stok splinterden e. ofgehechtulde. h. e. n. t. u. w. a. n. t. w. a. n. e. e.
b. r. e. s. v. a. n. v. e. r. b. a. d. e. n. e. m. e. t. h. e. l. y. s. t. e. n. t. w. a. n. d. e. C.
mit d. d. e. h. y. l. a. c. k. e. m. t. g. e. s. o. v. o. m. d. e. n. d. e. v. e. n. s. t. e. r. e. n.
de Therbecke. v. e. h. e. a. c. k. e. m. t. g. e. s. t. e. n. d. e.

Tou de C. het geca bemast, gaf zij een doot op d
stoenstunt, die door d. slechtat d. Therbecke. v. e. n. t.
beantwoord.

De stat. wint of. de C. een wem. gevoed. dat d
stoenstakten, die sul te p. u. n. o. p. e. l. e. h. e. v. e. y. e. n. w. a. n. e. l.
die d. m. t. e. o. p. h. e. t. d. e. h. v. e. n. d. e. n. d. e. ?

1887

De beide schepen schiep. aasen en halv. minnert
in etkeer te wand. De Eskand. ontving alle. aanbestedend
schiedy en het bejuut. van de stera; men van alle
bevoerd dat het want de Th. nien benode son teem.

Door de aanvaring vullen de rijkballen by menngt
rot de gemakte bres. Da pomp vult met te dentien,
het schip schiep met veterade smelken, en ligt nu, omstak
midde in de veerd; nae stumband. eenig sin orakullende,
seedit de mant deen tenen an de nenduel. moed
valende op het opzj velle te belek. Te hett schip
en eenig slupboek. hysse en naent, en en wult gedunt.
nen de rest de lader.

Met ee schiedji vren us ove. he dek. nien
de bove wale mititieden. achtte deeren, nae nel
nog eenige manstyp. bevoerd. In het gekul tiddi
de benanning. en klein so heppe.

2 > Dec. stese mit 2 > d¹⁰. drupgang kramm men jansen
2 > .. De Th VII is weder ~~te~~ aasjanen dae ho
o/s Carra, komend van Gynnde, die het styp op nien kuff
bentochyd.

Gynnd 21 Dec. Het styp Th VII in de he St. Celanet.
by Bmlatun. aasjan en gesunt.

1007

Thorbecke II. 9 Steenenweg. ZT. 15 Nov 39.

20c.

Thorbecke II. Rotterdam 14 Nov. Volgen dan en met Londen ontvange te degen
in het heel schip. Thorbecke II. Dept Steenenweg; t. Argy gehand en met
vol. water

Benecht in Amstedan^o, van Java naar Middelen, by
Argy gehand. & sel vermoedelyk. totaet volcomen zij:

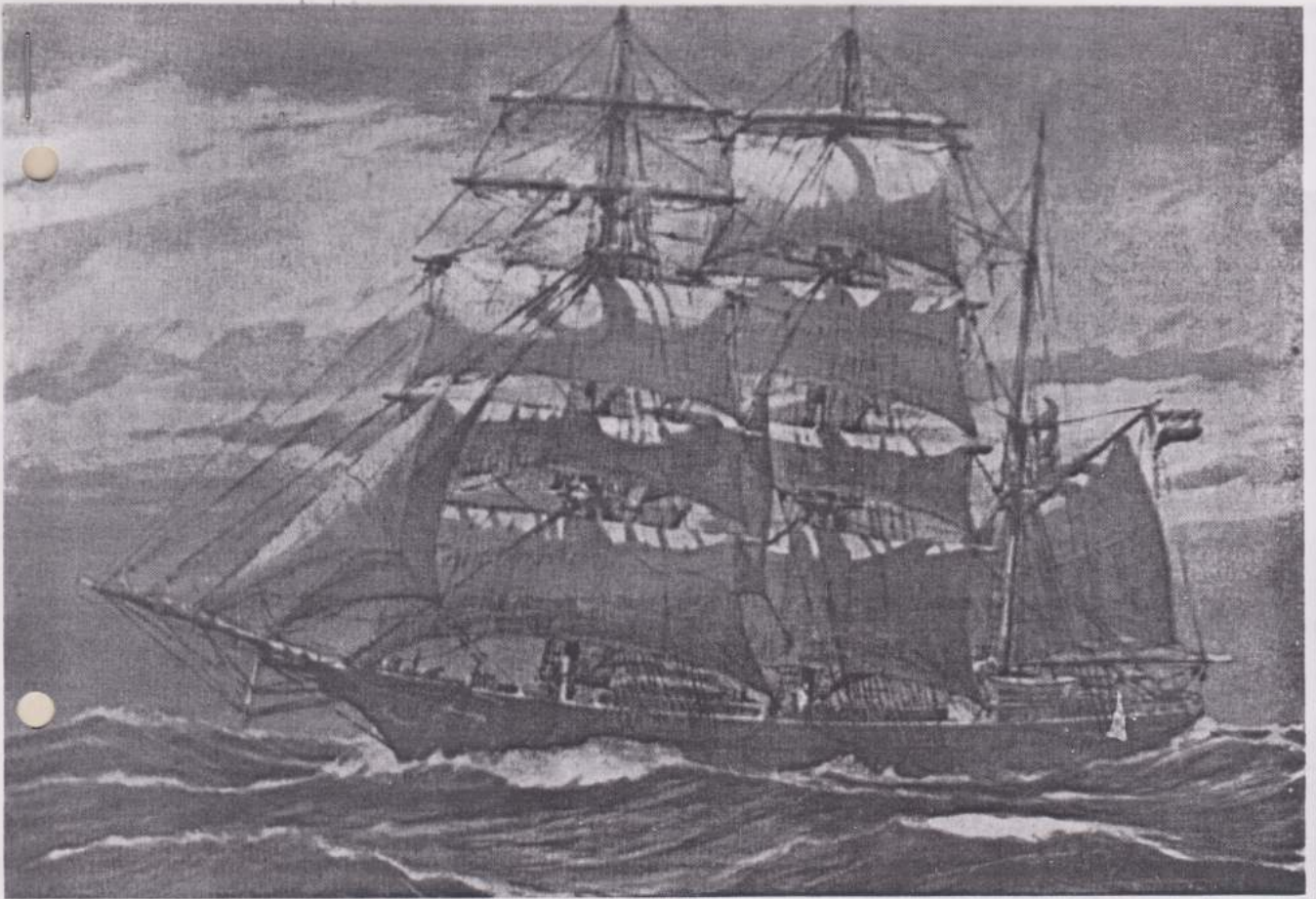
Bezuur 14 Nov: "geheel water. De gevonden. zijn alle gend.
Adonitide. wud volcomen. dan het gouvernement. De lagers. de laders.
is een "wijfelachtig."

Amst 15 Nov. Met schip Th II naar Alkmaar aan de krom van de 5 den.
gr de laders. 5 ton zijn aan de Rott krom van de 5 ton. wud
gehande dan de 2 1/2.

Amst da 16 Nov. 1900 te de krom bevestigd gebogen. en is de
rest de laders ~~gehand~~ volcomen.

Rotterdam 16 Nov. volgen lagers met Londen. wud de Th II te
rekenen aangebrade.

Bezuur 19 Nov. Het schip van Th II rethet 11° van Britan
in Middelen. met 21.600 pilsen krom en 250 pilsen volcomen.
ontade in Mont Smola by Java. vuch punt, doch wud
in de nacht van de 13 de dan en te vige krom overvullen.
en aan de grond geset; het schip zit gemaakt; met behulp van
steenskepe krom we slukt 2346 bala krom kunnen lossen, het
omg. van de laders. & het schip, selve zelf kunnen de geheel als volcomen
rekenen kromen: het is geheel in elken geloge. & het hand met
brabant Bezuur. Het schip naar op redden van 71550. de 2de 1/2
af te bevestigd laders. van 71900. de mouten van 72792.25
rethet; schip liggend of met liggende?

CLIPPERBARK-SCHIP „SINDORO“

Gebouwd in 1874 onder de naam „Thorbecke“ door W. en A. Meursing, Nieuwendam. Tijdens zijn eerste reis door de bouwers verkocht aan de rederij Hendrichs te Amsterdam voor f 142.000,— en herdoopt in „Sindoro“. Afm. 176.5 × 34.1 × 20.1 In 1880 onder gezag van kapitein H. F. Diepenbroek, in 1881 onder kapitein P. Helle. In 1887 verkocht naar Noorwegen voor f 18.000,—.

Een oude Ballastnota

Een curieus stuk
maritieme historie
aan de vergetelheid
ontrukt

door J. J. M. SEVEKE

160

In „De Pijler“, het huisorgaan van de N.V. Amsterdamsche Ballast Maatschappij te Amsterdam, troffen wij een bijzonder interessante bijdrage aan van de hand van de algemeen redacteur van het orgaan, de heer J. J. M. Seveke. De redactie van „De Pijler“ bleek bereid de Wimpel toe te staan het artikel over te nemen, en daarbij tevens gebruik te maken van het wel zeer exclusieve illustratiemateriaal. Voor deze sympathieke service betuigen wij de redactie van ons zuster-orgaan onze welgemeende dank.

Red. DBW

Gegevens over de Amsterdamsche Ballast Maatschappij in haar jonge jaren zijn zo uitermate schaars, dat wij er, zo er eens iets gevonden wordt, op af vliegen als wespen op een honingpot. En als we hier nu een groot verhaal ophangen, dan is dat niet omdat het feitje, dat de aanleiding is, zo verschrikkelijk belangrijk voor de geschiedenis van de maatschappij is, dan wel omdat we er mede terechtkomen in een historisch milieu, dat kenmerkend is voor de eerste jaren van onze maatschappij.

In de zeventiger jaren van de vorige eeuw voltrok zich het drama van de ondergang van de grote zeilvaart — die sinds de oertijden het vrijwel enige menselijke transportmiddel over zee geweest was — door de opkomst van de stoomboot. En het was niet de zeilvaart alleen, die haar zwanenzang zong, ook de behoefte om zeeschepen te ballasten is door de stoomvaart geleidelijk opgeheven. Met andere woorden: het doel waar onze maatschappij voor werd opgericht is vrijwel tegelijkertijd en door dezelfde oor-

~~oudw Wimpel~~

De Blauwe Wimpel 1962

komen. Daarbij komt dat een kwart van de scheepsrampen aan brand is te wijten, waartegen zij weinig verweer hadden. Kortom: iedere reis met een zeilschip, hoe goed uitgerust ook, onder de bekwaaamste kapiteins gevaren, had een enorm risico, dat de reders namen zo lang zij niet anders konden. En de stoomschepen verminderden dit risico aanzienlijk, al is het wel zo, dat hun vaart op Indië eigenlijk pas mogelijk werd na de opening van het Suezkanaal: pas toen konden zij voldoende brandstof meenemen om de gehele reis te volbrengen.

De amfibie — zeilschip met hulpstoommachine — is geen succes geweest, voornamelijk omdat de kapiteins de machine aan boord niet verdroegen, de schroef het zeilen hinderde en de rook de tuigage bevuilde.

Risico van de werven — De Sindoro

Toen de reders gingen aarzelen met bouwopdrachten voor clippers gingen de werven deze voor eigen rekening bouwen. De werf van W. en A. H. Meursing te Nieuwendam had in 1874 een barkclipper van 953 ton op de helling staan, de „Thorbecke”. Maar toen het schip klaar was, was er geen koper. Dus treedt de bouwmeester W. H. Meursing zelf op als reder en het schip vertrekt naar Batavia. Nu worden de reders wakker: nog tijdens de reis wordt de „Thorbecke” aan de rederij Hendrichs te Amsterdam verkocht voor f 124.000.—

Hendrichs moest blijkbaar niets van „Thorbecke” hebben, want hij herdoopt de clipper met de naam „Sindoro”. Kapitein is de heer H. F. Diepenbroek, 1e stuurman P. Helle. Onder deze staf heeft de „Sindoro” de beroemde wedstrijd volbracht, die aangegaan werd met de kapiteins H. Visser op de „Aurora” van de rederij Goedkoop en W. L. Bakker op de „Java” (rederij H. B. Wiardi Beckman).

Een dubbele wedstrijd: wie het snelst Amsterdam—Batavia zou volbrengen en toen terug: Batavia—Nieuwendiep. Beide wedstrijden (die elk om een kist wijn gingen) zijn door de „Sindoro” gewonnen. Amsterdam—Batavia in 71 dagen, Batavia—Nieuwendiep in 187 dagen (116 langer dan de heenreis!!). Maar van deze terugreis zijn de „Aurora” en de „Java” nooit in de thuishaven gekomen. Vele maanden later kwam er bericht dat men hun wrakstukken ergens aan de Afrikaanse kust gevonden had (1877). Uit het verdere bestaan van de „Sindoro” worden de laatste acht jaren onder Nederlandse vlag in de vorm van rekeningen courant beschreven in het boek, dat ons door de heer E. C. M. Helle te Geervliet ter inzage is gegeven. Van 4 maart 1880 tot half april 1881, één jaar dus nog, onder gezag van kap. Diepenbroek. Op 22 april 1881 te New York tekent P. Helle voor het eerst als gezagvoerder. Men ziet het vooral aan het verschil in handschrift, maar ook aan de stijl der omschrijvingen, dateringen, enz. Overigens veroorlooft hij zich alleen dan een opmerking buiten de posten-opsomming als dat nodig is

voor de verklaring van deze posten en derzelver bestemming. De laatste rekening op dit schip wordt gesloten op 31 januari 1888. Uit de posten hiervan is op te maken, dat het schip meer dan een jaar is opgelegd geweest, eerst in Schiedam, later in Charlois. Er was kennelijk iets aan de hand, want voortdurend worden reiskosten naar Amsterdam en Rotterdam gedeclareerd. De rekening eindigt met een „Saldo mij komende f 303,29”. Uit andere bron weten we, dat de rederij Hendrichs te Amsterdam kort hierna de „Sindoro” voor f 18.000.— (!) naar Noorwegen heeft verkocht.

Een andere baas en een ander schip

Zoals gewoonlijk betekende dit ook voor kapitein Helle dat hij een andere werkgever moest zoeken. Hij neemt zijn kasboek mee, en op de volgende bladzijde blijkt dat hij kapitein geworden is van het fregatschip „Johanna” van de reder/bouwer J. Smit Czn. Het schip dateerde uit 1870 en de reder was in Alblasterdam gevestigd. Het schip lag in Amsterdam, en had onder gezag van schipper P. Pott gestaan. Deze had aan de Amsterdamsche Ballast Maatschappij opdracht gegeven 275 ton ballast uit de „Johanna”

Amsterdam, 22^e Mei 1888

NOTA

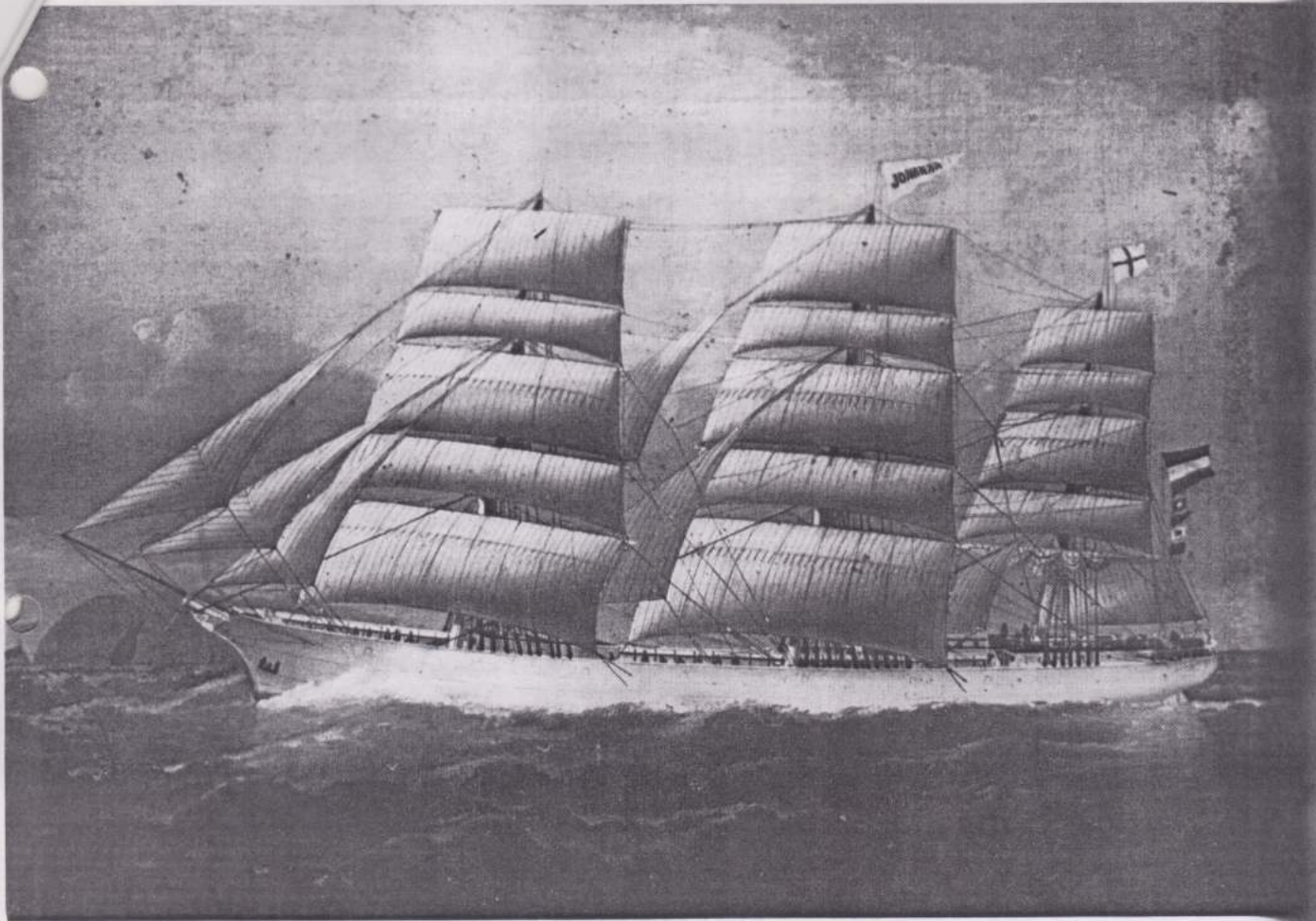
Voor Kapt: P. Pott, Schip Johanna
van De Amsterdamsche Ballast Maatschappij

Voor het uithalen
van Landballast, uit het
schip, oeladen in Pakken
te Lamer:

275 Ton Ballast ad f 0.50 per ton 137 50

1 permissie bijes om 2^e Ankstdag
te mogen werken

Te Lamer f 140 00

Fregatschip „Johanna“.

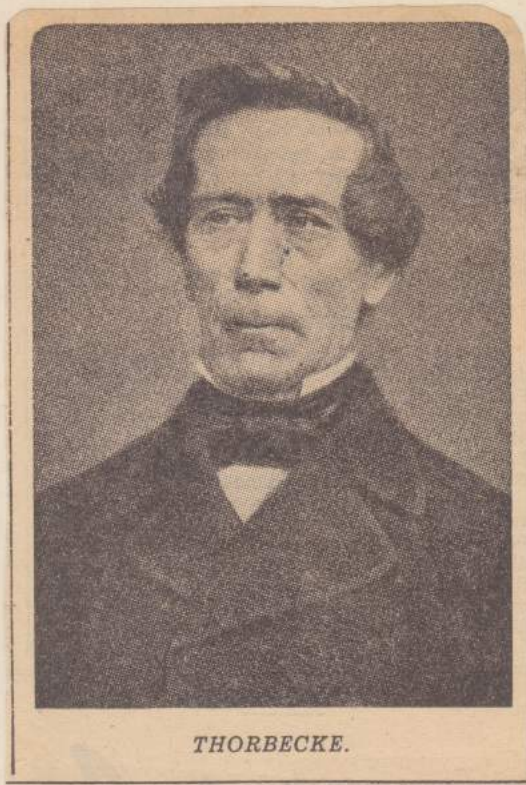
Bemanning van het fregatschip „Johanna“ onder gezag van kapitein P. Helle.

te halen. Toen deze op 22 mei 1888 met de nota kwam, trof men er echter de heer P. Helle als gezagvoerder aan, die de nota in zijn boekhouding opnam onder het hoofd „Onkosten gedurende belading“.

Wij laten u hier verder deze gehele rekening courant van de voorbereiding van zijn eerste reis (naar Batavia) met de „Johanna“ lezen, als illustratie van de tijdsomstandigheden waarin de Amsterdamsche Ballast Maatschappij in haar kinderschoenen stond. Het aardige van het lezen van dergelijke rekeningen is het trekken van consequenties, waartoe de vermelde feiten aanleiding geven, zoals bv. het vervoeren van 22 kisten zoutzuur als deklast à f 2,— per kist (van Amsterdam naar Batavia!).

Kapitein Helle heeft nog vele grote reizen met de „Johanna“ gemaakt, naar Indië en Amerika, en hij was er mee in Kaapstad en Rio de Janeiro, maar in New York sept. 1893 is hij met een „rekening corand“ nooit klaar gekomen in dit boek. Langs andere wegen kan men misschien achterhalen waarom niet, hier op deze bladzijden is alleen leegte en stilte.

THORBECKE.

Jan Rudolf Thorbecke 1796 - 1872
Prof. te Gent, later te Leden, leider der
liberalen, bewerkte de grondwetherziening
van 1848. Vrijzinnig Minister 1849-53. (april
beweging) 1862-72 (standbeeld op het Thorbecke
plein te Amsterdam.